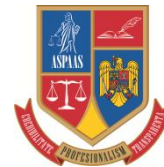

MINISTERUL FINANTELOR
AUTORITATEA PENTRU SUPRAVEGHEREA
PUBLICĂ A ACTIVITĂȚII DE AUDIT STATUTAR

ORDIN nr. 184/28.02.2025

pentru aprobarea Normelor privind efectuarea inspecțiilor la auditorii financiari și firmele de audit care desfășoară activități de audit statutar precum și activități de asigurare a raportării anuale și consolidate privind durabilitatea

În temeiul prevederilor art. 35 alin. (9), art. 51, art. 74, art. 75 alin. (1) lit. e) și j) și art. 77 alin. (2) și (3) din Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare,

Președintele Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar emite prezentul

ORDIN

ART. 1

Se aprobă Normele privind efectuarea inspecțiilor la auditorii financiari și firmele de audit care desfășoară activități de audit statutar precum și activități de asigurare a raportării anuale și consolidate privind durabilitatea, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

ART. 2

La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul Președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 166/2018 pentru aprobarea Normelor privind efectuarea inspecțiilor la auditorii financiari și firmele de audit care desfășoară activități de audit statutar publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 922 din 1 noiembrie 2018, cu modificările și completările ulterioare precum și orice alte norme emise în aplicarea acestuia.

ART. 3

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statuar

Georgiana Oana Stănilă

Anexă

NORME

privind efectuarea inspecțiilor la auditorii financiari și firmele de audit care desfășoară activități de audit statutar, precum și activități de asigurare a raportării anuale și consolidate privind durabilitatea

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

ART. 1

Obiect

Prezenta normă stabilește cadrul de desfășurare a inspecțiilor la auditorii financiari și firmele de audit care efectuează activități de audit statutar, precum și activități de asigurare a raportării anuale și consolidate privind durabilitatea, în conformitate cu prevederile Legii nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 162/2017) și ale Regulamentului (UE) nr. 537/2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei (Regulamentul (UE) nr. 537/2014).

ART. 2

Competență

(1) Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar (ASPAAS) este autoritatea competentă pentru efectuarea inspecțiilor pentru asigurarea calității activității de audit statutar la auditorii financiari și firmele de audit în legătură cu activitatea de audit statutar, sau după caz activitatea de asigurare a raportării anuale și consolidate privind durabilitatea.

(2) În vederea evaluării sistemului de control al calității, precum și a respectării cerințelor de etică profesională, inspecțiile pentru asigurarea calității se pot desfășura și asupra altor misiuni de audit financiar efectuate de auditorul financiar sau firma de audit la clientul de audit statutar, în cadrul perioadei auditate, altele decât cele de audit statutar.

(3) Auditorii financiari și entitățile de audit din țări terțe înregistrați, dar nu și autorizați în România se supun sistemelor de supraveghere a calității, de asigurare a calității, de investigații și sancțiuni prevăzute de prezentele norme, în conformitate cu art. 67 alin. (4) din Legea nr. 162/2017.

(4) Efectuarea inspecțiilor pentru asigurarea calității activității de audit statutar sau după caz, a activității de asigurare a raportării privind durabilitatea se realizează prin intermediul personalului de specialitate din cadrul ASPAAS, în baza metodologiei de inspecție armonizate la nivel european în acord cu Comitetul Organismelor Europene de Supraveghere a Auditului (COESA).

ART. 3

Definiții

În înțelesul prezentei norme, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. Autoritate competentă – Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar, în calitate de autoritate de reglementare în domeniul auditului statutar, al asigurării raportării privind durabilitatea și de supraveghere a auditorilor financiari și a firmelor de audit;

2. CAIM - Metodologia comună de inspecții a auditului (Common Audit Inspection Methodology) stabilită la nivel european în cadrul COESA;

3. Cererea de informații – solicitarea echipei de inspecție din cadrul ASPAAS în scopul obținerii de informații și/sau documente, necesare efectuării inspecției la auditorul financiar sau firma de audit;
4. COESA – Comitetul Organismelor Europene de Supraveghere a Auditului
5. IFIAR – Forumul Internațional al Autorităților de Reglementare a Auditului Independent;
6. Expert – persoana fizică cu experiență specifică în piețe financiare, raportare financiară sau alte domenii relevante pentru inspecții, inclusiv persoana cu experiență relevantă în activitatea de audit statutar și după caz, în activitatea de asigurare a raportării privind durabilitatea, precum și formare specifică în ceea ce privește inspecțiile pentru asigurarea calității, în conformitate cu prevederile art. 26 din Regulamentul (UE) 537/2014;
7. Inspector – persoana care are o educație profesională corespunzătoare, experiență relevantă în auditul statutar și în raportarea financiară și, după caz, în raportarea privind durabilitatea și în asigurarea raportării privind durabilitatea sau în alte servicii legate de durabilitate,
8. Inspecția pentru asigurarea calității, denumită în continuare ”inspecția”– un proces derulat în condițiile stabilite prin prezentele norme, pentru a furniza ASPAAS o evaluare obiectivă, la data întocmirii raportului de inspecție, asupra măsurii în care auditorul financiar sau firma de audit inspectat(ă) dispune de un sistem intern de control al calității adecvat, implementează și se conformează sistemului respectiv, precum și asupra măsurii în care auditorul financiar sau firma de audit inspectat(ă) a respectat standardele profesionale și celelalte cerințe legale aplicabile în cadrul misiunilor derulate, în special cu privire la raționamentele semnificative consemnate în raportul de audit emis;
9. Mandatul – împuternicire acordată de către autoritatea competentă, prin care echipa de inspecție numită prin decizie a președintelui ASPAAS este împuternicită să verifice activitatea de audit statutar și după caz, activitatea de asigurare a raportării privind durabilitatea. Mandatul cuprinde cel puțin următoarele elemente: echipa de inspecție, temeiul legal, obiectivele inspecției;
10. Monitorizarea – ansamblul procedurilor aplicate în inspecții pentru supravegherea, analiza și evaluarea modului de implementare a aspectelor identificate de echipa de inspecție și a recomandărilor aplicate pentru acestea în inspecția precedentă;

11. Notă de constatare – reprezintă documentul emis de echipa de inspecție în situația în care auditorul financiar sau firma de audit nu răspunde solicitărilor echipei privind declanșarea inspecției;
12. Probele de inspecție – dovezi puse la dispoziție de auditorul financiar sau firma de audit inspectată și utilizate de echipa de inspecție pentru emiterea concluziilor pe care se bazează raportul de inspecție;
13. Planul anual de inspecții – documentul elaborat anual de personalul de specialitate, care include auditorii financiari și firmele de audit selectați în vederea inspecțării, în baza analizei de risc efectuată de ASPAAS;
14. Raportul de inspecție – document elaborat care reprezintă rezultatul inspecției pentru asigurarea calității, conținând constatările și concluziile inspecției;
15. Raportul de asigurare – raportul emis de auditorii financiari pentru angajamentele de asigurare a raportării privind durabilitatea;
16. Recomandare scrisă – se emite în urma constatărilor și concluziilor unei inspecții potrivit prevederilor art. 35 alin.(4) lit. j) din Legea 162/2017 și ale art. 26 alin. (8) din Regulamentul 537/2014;
17. Standardele profesionale– standardele internaționale de audit (ISA) emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Audit și Asigurare (IAASB) din cadrul Federației Internaționale a Contabililor (IFAC), și cerințele etice cuprinse în Manualul Codului Etic Internațional pentru Profesioniști Contabili elaborat de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (IESBA) din cadrul IFAC (denumit în continuare Codul Etic);
18. Reglementări aplicabile auditului statutar sau, după caz asigurarea raportării privind durabilitatea – dispozițiile Legii nr. 162/2017, ale Regulamentului (UE) nr. 537/2014, ale Codului etic al profesioniștilor contabili, ale Standardelor internaționale de audit și asigurare, precum și ale altor reglementări incidente, aprobate în condițiile legii;
19. Situații temeinic justificate– situațiile medicale sau orice alte situații de imposibilitate de prezentare sau împrejurări obiective în care se află auditorul, dovedite cu documente justificative.

ART. 4

Scopul inspecțiilor

(1) ASPAAS efectuează inspecții pentru a preveni, a identifica și corecta aplicarea necorespunzătoare a reglementărilor aplicabile auditorilor financiari și a firmelor de audit care desfășoară misiuni de audit statutar, precum și misiuni de asigurare a raportării privind durabilitatea.

(2) Inspectorii și experții își desfășoară activitatea pe baza principiilor fundamentale bazate pe: independență, integritate, obiectivitate, competență profesională, scepticism profesional, confidențialitate, comportament profesional, respect față de normele tehnice și profesionale conform Codului Etic și alte reglementări aplicabile funcționarilor publici.

(3) Inspecțiile efectuate de ASPAAS în condițiile prezentelor norme au drept scop verificarea modului în care auditorul financiar sau firma de audit, respectă cel puțin următoarele cerințe:

a) dispune de un sistem adecvat de control intern al calității aferent auditurilor statutare, în conformitate cu prevederile standardelor internaționale privind controlul calității.

b) își desfășoară activitatea, cu respectarea reglementărilor aplicabile auditului statutar sau după caz aplicabile activității de asigurare a raportării anuale și consolidate privind durabilitatea.

ART. 5

Tipuri de inspecții

(1) ASPAAS desfășoară următoarele tipuri de inspecții pentru asigurarea calității:

a) inspecții periodice;

b) inspecții la cerere;

c) inspecții tematice.

(2) Inspecțiile periodice sunt cuprinse în planul anual de inspecții care se finalizează prin elaborarea unui raport de inspecție, în conformitate cu prevederile prezentelor norme.

(3) Inspecțiile periodice se desfășoară astfel:

a) în cazul auditorilor financiari și al firmelor de audit care efectuează audit statutar, și după caz efectuează asigurarea raportării privind durabilitatea la entități de interes public (EIP), cu o frecvență de cel puțin 3 ani în conformitate cu art. 26 alin. (2) lit. a) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014.

b) în cazul auditorilor financiari sau firmelor de audit care efectuează audit statutar, și după caz efectuează asigurarea raportării privind durabilitatea la alte entități decât cele prevăzute la lit. a) cu o frecvență de cel puțin 6 ani în conformitate cu art. 35 alin. (4) lit. h) din Legea nr. 162/2017.

(4) Inspecțiile la cerere sunt inspecții care pot fi efectuate, asupra activității de audit statutar sau, după caz a activității de asigurare a raportării privind durabilitatea, la solicitarea auditorului financiar sau reprezentantului firmei de audit sau ca rezultat al altor situații care impun verificarea activității de audit statutar sau a activității de asigurare a raportării privind durabilitatea. Inspecțiile la cerere se finalizează prin încheierea unui raport de inspecție, în condițiile prezentelor norme.

(5) Inspecțiile tematice sunt inspecții care pot fi efectuate, în funcție de resursele disponibile și constau în verificarea tematică a unor obiective specifice cu privire la activitatea de audit statutar sau, după caz la activitatea de asigurare a raportării privind durabilitatea a unui auditor financiar sau a unei firme de audit, ori a unui eșantion de auditori financiari și firme de audit, sau pot servi altor scopuri stabilite de ASPAAS.

ART. 6

Echipa de inspecție

(1) Echipa de inspecție se constituie prin decizie a președintelui ASPAAS. Echipa este formată din cel puțin doi inspectori, dintre care unul cu rol de coordonare.

(2) Atunci când numărul inspectorilor de care dispune ASPAAS nu este suficient, se pot coopta alte persoane în temeiul unor contracte de colaborare, prestări servicii, în calitate de experți, pentru a îndeplini sarcini specifice, în conformitate cu art.3 punctele 6 și 7.

(3) În astfel de cazuri, inspectorii externi și/sau experții nu trebuie să se implice în niciun proces decizional al ASPAAS și nici să îndeplinească rolul de coordonator al echipei de inspecție.

(4) Selecția inspectorilor și a experților externi se face în baza criteriilor prevăzute la art. 35 alin. (4) și (6) din Legea nr.162/2017, cu modificările și completările ulterioare și a procedurii de selecție elaborată de ASPAAS.

(5) Inspectorii și experții care efectuează inspecții semnează anual o declarație de independență prin care confirmă că respectă cerințele prevăzute la articolul 26 alin. (5) lit. b) și c) din Regulamentul 537/2014.

(6) Membrii echipei de inspecție semnează, pentru fiecare inspecție, o declarație din care să rezulte că:

a) nu se află în una dintre situațiile de conflict de interese prevăzute de reglementările aplicabile, în raport cu auditorul financiar sau firma de audit la care urmează să efectueze revizuirea calității;

b) respectă prevederile etice care sunt aplicabile activității;

c) respectă cerințele privind confidențialitatea informațiilor obținute cu ocazia inspecțiilor, precum și obligațiile de conduită profesională conform Codului Etic;

d) respectă cerințele de independență prevăzute la art. 26 alin (5) lit. d) din Regulamentul (UE) 537/2014, respectiv la art. 35 din Legea nr. 162/2017, după caz.

CAPITOLUL II

Programarea și desfășurarea inspecțiilor

ART. 7

Programarea inspecțiilor

(1) Personalul de specialitate din cadrul ASPAAS elaborează, de regulă la începutul anului în curs, planul anual de inspecții care include auditorii financiari și firmele de audit care au fost selectați/selectate în vederea inspecțării, potrivit prevederilor alin. (2).

(2) Selectarea auditorilor financiari și a firmelor de audit în planul de inspecții se realizează ținând cont de următoarele:

a. resursele de personal și fondul de timp disponibile ale ASPAAS;

b. tipul de servicii prestate (audit statutar, audit statutar EIP sau asigurarea raportării privind durabilitatea);

c. tipul de organizare (PFA/ firmă de audit);

d. factorii de risc identificați, conform analizei de risc efectuate de ASPAAS;

e. frecvența inspecțiilor, conform prevederilor art. 5 alin. (3);

f. existența solicitărilor pentru desfășurarea de inspecții tematice sau inspecții la cerere.

(3) Planul de inspecții se actualizează ori de câte ori este necesar, în funcție de aspectele neprevăzute care pot apărea pe parcursul anului.

(4) Planul de inspecții și actualizările acestuia se aprobă de președintele ASPAAS.

ART. 8

Planificarea inspecțiilor

(1) În baza planului anual de inspecții, personalul de specialitate din cadrul ASPAAS elaborează calendarul de inspecții.

(2) Inspecția se declanșează odată cu transmiterea către auditorul financiar sau firma de audit a înștiințării privind efectuarea inspecției însoțită de cererea de informații. Prin cererea de informații se solicită, de regulă informații despre auditorul financiar/firma de audit, manualul de control al calității și dosarul integral selectat pentru inspecție, arhivat în conformitate cu standardele internaționale de audit și orice alte informații necesare îndeplinirii obiectivelor de inspecție.

(3) În situația în care ASPAAS nu deține informații cu privire la misiunile de audit statutar și/sau misiuni de asigurare a raportării privind durabilitatea, odată cu înștiințarea prevăzută la alin. (2), echipa de inspecție solicită auditorului financiar sau firmei de audit lista cu misiunile de audit statutar și/sau misiunile de asigurare a raportării privind durabilitatea desfășurate, urmând ca cererea de informații prevăzută la alin. (2) să fie transmisă după primirea listei solicitate.

(4) Personalul de specialitate din cadrul ASPAAS analizează răspunsul la cererea de informații și, după caz, solicită informații suplimentare necesare desfășurării inspecției.

(5) Cererile de informații, înștiințarea privind efectuarea inspecției prevăzute, precum și comunicările ulterioare se transmit, de regulă prin e-mail sau prin orice alte mijloace de comunicare permise de Codul de procedură civilă, pe baza informațiilor din Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit (RPE).

(6) Auditorul financiar sau firma de audit are obligația să transmită informațiile solicitate într-un termen de maxim 7 zile lucrătoare de la comunicarea cererii de informații prevăzute la alin.(2) și (4). În funcție de volumul de informații solicitat, sau alte situații temeinic justificate, inspectorii pot prelungi aceste termene până la 14 zile lucrătoare. Situațiile temeinic justificate se probează cu înscrisuri.

(7) În cazul în care auditorul financiar sau firma de audit nu răspunde cererii de informații în termenele stabilite, echipa de inspecție notifică auditorul financiar/firma de audit că au

expirat termenele de transmitere a documentelor și că urmează să emită Nota de constatare, pe baza informațiilor deținute de ASPAAS la momentul respectiv.

(8) Transmiterea informațiilor de către auditorul financiar sau firma de audit se realizează prin intermediul platformei securizate a ASPAAS. În cazul în care, în mod excepțional, acest lucru nu este posibil, acestea se vor transmite prin alte mijloace agreate de ASPAAS, astfel încât să se poată asigura completitudinea și conformitatea cu originalul a dosarului de audit sau, după caz, a informațiilor solicitate. În acest sens, auditorul sau firma de audit emite o declarație pe proprie răspundere prin care declară că toate documentele transmise sunt conforme cu originalul, așa cum se prevede la art. 14.

(9) Refuzul auditorului financiar sau al firmei de audit de a se supune inspecției sau de a transmite informațiile solicitate, precum și nerespectarea termenelor stabilite pentru transmiterea informațiilor, reprezintă abatere administrativă potrivit prevederilor art. 29 alin. (16) din Legea nr. 162/2017 și se sancționează potrivit legii.

(10) În situația prevăzută la alin. (7) și (9), echipa de inspecție emite o Nota de Constatare în care consemnează acest aspect, cu propunerea de înaintare către Comisia de Disciplină a ASPAAS.

(11) În situații temeinic justificate, auditorii financiari sau firmele de audit pot solicita amânarea inspecției prevăzută la alin. (1).

(12) În situația prevăzută la alin. (11), auditorul financiar/firma de audit are obligația transmiterii solicitării, însoțită de documente justificative, în termen de maxim 3 zile lucrătoare de la data înștiințării.

(13) Solicitarea de amânare a inspecției se analizează de echipa de inspecție și se supune aprobării președintelui ASPAAS. Analiza constă în verificarea documentelor justificative transmise de auditor/firma de audit în scopul susținerii solicitării de amânare a inspecției sau termenelor de transmitere a documentelor.

(14) Echipa de inspecție comunică auditorului financiar sau firmei de audit decizia privind solicitarea de amânare a termenului, de regulă prin e-mail sau prin orice alte mijloace de comunicare permise de Codul de procedură civilă, pe baza informațiilor din RPE, împreună cu precizarea termenelor stabilite, în conformitate cu prevederile alin. (15) sau alin. (16), după caz.

(15) În cazul în care se constată că solicitarea prevăzută la alin. (11) nu este întemeiată sau nu îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (12), cererea se respinge, iar termenul pentru transmiterea informațiilor rămâne cel stabilit inițial.

(16) În cazul în care solicitarea prevăzută la alin. (11) este admisă, echipa de inspecție stabilește un nou termen de începere a inspecției, ținând cont de documentele justificative puse la dispoziție.

(17) După expirarea termenelor de transmitere a documentelor, inspectorii solicită o declarație pe propria răspundere, în condițiile prevăzute la art. 14, prin care auditorul financiar/firma de audit confirmă faptul că toate documentele solicitate de echipa de inspecții și documentele considerate relevante de către auditor/firma de audit au fost transmise.

Art. 9

Obiectivele de inspecție

(1) Obiectivele de inspecție sunt elaborate pe baza principiilor metodologiei comune de inspecții adoptate de COESA, respectiv CAIM.

(2) Obiectivele de inspecție se împart în:

- a) generale;
- b) specifice;
- c) alte obiective legate de verificarea entității auditate.

(3) **Obiectivele generale** urmărite de echipa de inspecții sunt următoarele:

- a) evaluarea integrală sau parțială a sistemului de control intern al auditorului financiar sau firmei de audit;
- b) evaluarea modului de îndeplinire a obligațiilor care le revin din organizarea profesiei (deținerea e-vizei, obligații de formare, publicarea raportului de transparență, raportarea către ASPAAS, etc).

(4) **Obiectivele specifice** urmărite de echipa de inspecții constau în:

- a) evaluarea angajamentelor (misiunilor) de audit statutar selectate;
- b) evaluarea modului de implementare a recomandărilor emise de echipa de inspecție în inspecțiile precedente, după caz;
- c) alte obiective specifice care se stabilesc în funcție de misiunea de audit statutar selectată;

d) evaluarea activității de asigurare a raportării privind durabilitatea.

(5)

În cadrul inspecțiilor, se stabilesc și obiective privind verificarea îndeplinirii obligațiilor entităților auditate în conformitate cu Legea nr. 162/2017. În cazul în care se identifică constatări, acestea se evidențiază într-o notă de informare și se propun trimiterea către structura de specialitate sau după caz, către Comisia de Disciplină.

(6) Pentru angajamentele selectate, **determinarea ariei de inspecție** se realizează în funcție de riscurile asociate profilului entității auditate, luând în considerare următoarele:

a) secțiunile semnificative ale situațiilor financiare;

b) aspectele cuprinse în raportul de audit sau după caz, în raportul de asigurare referitor la raportarea privind durabilitatea;

c) orice alte aspecte care pot contribui la o imagine cât mai fidelă a secțiunilor reprezentative ale dosarului de audit, precum și a riscurilor asociate.

(7) Echipa de inspecție, în evaluarea activității de audit statutar sau, după caz, a activității de asigurare a raportării privind durabilitatea, aplică procedura operațională de inspecție, cu scopul de a obține o înțelegere rezonabilă care să îi permită să formuleze constatări și concluzii în conformitate cu prevederile art. 13.

ART. 10

Constatări preliminare și finale privind evaluarea calității activității auditorului financiar sau firmei de audit inspectat(e)

(1) În urma evaluării activității de audit statutar sau, după caz a activității de asigurare a raportării privind durabilitatea, echipa de inspecție elaborează constatările preliminare, pe care le comunică auditorului financiar sau firmei de audit inspectat(e) cu scopul de a:

a) oferi auditorului financiar sau firmei de audit inspectat(e) posibilitatea de a aduce eventuale clarificări suplimentare pe baza documentelor deja puse la dispoziție;

b) obține asigurarea că echipa de inspecție are o înțelegere completă și corectă a aspectelor la care se referă constatările formulate.

(2) Răspunsul auditorului financiar sau al firmei de audit la constatările preliminare se comunică echipei de inspecție, cu respectarea termenului de 3 zile lucrătoare de la data

transmiterii constatărilor preliminare. În mod excepțional, în funcție de volumul de informații solicitat, de numărul de angajamente selectate și alte circumstanțe, inspectorii pot stabili și termene mai îndelungate, dar nu mai târziu de 10 zile lucrătoare. Răspunsul auditorului financiar sau al firmei de audit se transmite, prin email, structurii responsabile cu inspecția, atât în format editabil, cât și în format pdf semnat și ștampilat.

(3) În scopul clarificării unor aspecte, la solicitarea auditorului financiar/a reprezentantului firmei de audit inspectat(e) sau dacă se consideră necesar, echipa de inspecție poate stabili o întâlnire, cu condiția ca aceasta să aibă loc anterior transmiterii răspunsului potrivit alin. (2).

(4) În situația netransmiterii răspunsului în condițiile alin. (2), constatările preliminare comunicate de echipa de inspecție, potrivit alin. (1) se consideră ca fiind acceptate de către auditor sau firma de audit și vor fi incluse în constatările finale, care fac parte integrantă din raportul de inspecție.

(5) În urma analizei răspunsului auditorului financiar/firmei de audit, potrivit alin. (2), echipa de inspecție reține observațiile, în măsura în care acestea pot fi luate în considerare sau le elimină motivat și demarează procedura de finalizare a inspecției prin emiterea raportului de inspecție, prevăzut la art. 11.

ART. 11

Elaborarea raportului de inspecție

(1) Rezultatele inspecției se consemnează în raportul de inspecție emis de echipa de inspecție a ASPAAS.

(2) Raportul de inspecție se înaintează către președintele ASPAAS, iar dacă este cazul, se propune transmiterea acestuia către Comisia de Disciplină sau aplicarea uneia dintre măsurile prevăzute la art. 39 din Legea nr. 162/2017.

(3) Raportul de inspecție se transmite auditorului financiar sau firmei de audit inspectat(e), de regulă, prin e-mail sau prin orice alte mijloace de comunicare permise de Codul de procedură civilă pe baza informațiilor din RPE, moment în care se consideră încheiată inspecția.

ART. 12

Conținutul raportului de inspecție:

Raportul de inspecție cuprinde cel puțin următoarele elemente:

- a) Capitolul I - o introducere care conține temeiul juridic și aspecte generale ale inspecției, scopul raportului de inspecție, componenta echipei de inspecție, profilul firmei de audit sau al auditorului financiar, i datele de identificare ale acesteia/ acestuia, precum și informațiile relevante privind entitatea auditată;
- b) Capitolul II - obiectivele generale, specifice și alte obiective urmărite de către echipa de inspecție, în conformitate cu mandatul inspecției;
- c) Capitolul III – constatările și concluziile echipei de inspecție în baza deficiențelor identificate în inspecția curentă, prezentate în Anexa 1 la raportul de inspecție;
- d) Capitolul IV – constatările și concluziile privind monitorizarea aspectelor urmărite în inspecțiile precedente, prezentate în Anexa 2 la raportul de inspecție, dacă este cazul;
- e) Capitolul V - constatările și concluziile privind evaluarea activității de asigurare a raportării privind durabilitatea, prezentate în Anexa 3 la raportul de inspecție, dacă este cazul.

ART. 13

Constatările și concluziile raportului de inspecție

(1) Constatările și concluziile echipei de inspecție se fundamentează pe baza probelor de inspecție puse la dispoziție de auditorul financiar sau firma de audit.

(2) Constatările se referă la:

- a) evaluarea parțială sau integrală a sistemului de control al calității al auditorului financiar sau firmei de audit;
- b) evaluarea angajamentelor/ misiunilor de audit/asigurare selectate.

(3) În funcție de gravitatea deficiențelor constate, concluziile formulate de echipa de inspecție pot fi următoarele:

- a) **NIVEL CORESPUNZĂTOR** – în situațiile în care nu se identifică deficiențe;
- b) **NIVEL ACCEPTABIL** - s-au identificat una sau mai multe constatări, altele decât constatările cheie definite la lit. c), care necesită anumite îmbunătățiri și pentru care pot fi adoptate măsuri specifice de remediere în cadrul auditurilor viitoare. Aceste constatări vor fi comunicate firmei de audit sau auditorului financiar și pot fi comunicate președintelui Comitetului de audit al entității auditate, după caz.

c) **NIVEL CARE NECESITĂ ÎMBUNĂTĂȚIRI** - s-au identificat una sau mai multe **constatări-cheie** care necesită îmbunătățiri importante. O constatare-cheie se referă la suficiența sau calitatea probelor de audit obținute, la adecvarea raționamentelor-cheie de audit sau la un alt aspect important. Prin urmare, sunt necesare anumite măsuri corective în cadrul auditurilor viitoare.

.

d) **NIVEL CARE NECESITĂ ÎMBUNĂTĂȚIRI SEMNIFICATIVE** - s-au identificat una sau mai multe constatări-cheie care necesită îmbunătățiri semnificative, respectiv, există anumite îndoieli cu privire la caracterul adecvat al opiniei de audit emise, din cauza unor deficiențe ale probelor de audit obținute, a unor raționamente de audit inadecvate sau a unei lipse de scepticism profesional.

e) **NIVEL NECORESPUNZĂTOR** - s-au identificat deficiențe semnificative generalizate sau grave la nivelul dosarului de audit sau, după caz, al secțiunilor verificate, care au condus la denaturări semnificative ale situațiilor financiare sau la emiterea opiniei de audit fără probe de audit, sau încălcări importante ale Codului Etic.

(4) Una sau mai multe **constatări-cheie** vor conduce la o evaluare conform concluziilor prevăzute la alin. (3) lit. c), d), e), în funcție de gravitatea și amploarea acestora. Orice alte constatări, altele decât constatările cheie, vor conduce, de la sine, la o evaluare conform concluziei prevăzute la alin.(3) lit. b), indiferent de numărul acestora.

ART. 14

Declarația auditorului financiar sau a reprezentantului firmei de audit

(1)În temeiul art. 29 alin. (15) din Legea nr. 162/2017 după expirarea termenelor de transmitere a informațiilor solicitate de echipa de inspecție, auditorul financiar sau reprezentantul firmei de audit semnează și transmite o declarație pe propria răspundere, prevăzută în Anexa care face parte integrantă din prezentele norme.

(2)Declarația cuprinde cel puțin următoarele mențiuni:

- a) că a fost pusă la dispoziția echipei de inspecție toată documentația solicitată sau considerată relevantă de auditorul financiar/firma de audit;
- b) că toate documentele transmise sunt conforme cu originalul;
- c) că nu au prestat servicii care nu sunt de audit, interzise potrivit art.5 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014, în cazul entităților de interes public,
- d) că și-au menținut independența față de entitatea auditată, atât în perioada acoperită de situațiile financiare care fac obiectul auditului, cât și în perioada în care se efectuează auditul statutar și/sau durabilitate;
- e) eventualele servicii prestate, altele decât auditul statutar sau asigurarea raportării privind durabilitatea, în beneficiul entității auditate, al entității sale mamă sau al entității controlate de aceasta.

Orice informații noi transmise și/sau solicitate ulterior acestei declarații vor fi luate în considerare de către inspectori doar în situații temeinic justificate, (spre exemplu situația în care documentele solicitate nu fac obiectul dosarului deja transmis).

(3) La primirea declarației prevăzute la alin. (1), echipa de inspecție consideră că i-au fost puse la dispoziție toate documentele pentru angajamentul inspectat în conformitate cu cererea de informații și începe etapa de analiză a informațiilor primite.

(4) Refuzul auditorului financiar sau al reprezentantului firmei de audit de a transmite declarația prevăzută la alin. (1) reprezintă o încălcare a prevederilor art.29 alin.(15) din Legea nr.162/2017.

Art. 15.

Măsuri aplicate în urma efectuării inspecțiilor la auditorii financiari și firmele de audit

(1) Măsurile ce pot fi aplicate ca urmare a rezultatelor inspecției sunt:

- a) măsuri de prevenție;
- b) aplicarea sancțiunilor contravenționale;
- c) aplicarea sancțiunilor administrative de către Comisia de Disciplină în cazul trimerii raportului de inspecție către această structură.

(2) În urma inspecției, sau în alte situații, atunci când se constată existența oricăror deficiențe sau neconformități cu legislația aplicabilă în activitatea desfășurată de auditorul financiar sau

firma de audit, precum și neîndeplinirea oricăror obligații prevăzute de prezentele norme, ASPAAS poate emite una din următoarele măsuri:

a) Recomandări scrise, cu termenul de implementare de maxim 12 luni de la data comunicării acestora;

b) Publicarea pe site-ul ASPAAS a unei declarații în conformitate cu art. 39 alin. (1) lit b) și c) din Legea nr. 162/2017 cu modificările și completările ulterioare, privind neconformitatea raportului de audit/raportului de asigurare;

c) O notificare scrisă în conformitate cu art 39 alin. (1) lit a) din Legea nr.162/2017.

(3) Sancțiunile contravenționale se aplică de către persoanele desemnate prin ordin al președintelui ASPAAS pentru constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor.

(4) Faptele pentru care se aplică sancțiuni contravenționale sunt prevăzute la art. 44 alin. (1) din Legea nr. 162/2017.

.

(5) Amenzile contravenționale ce pot fi aplicate de către ASPAAS sunt prevăzute la art. 44 alin. (2) din Legea nr. 162/2017, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Nerespectarea reglementarilor aplicabile auditului statutar sau, după caz neasigurarearaportării privind durabilitatea constituie abatere administrativă în conformitate cu prevederile art. 40 alin. (2) din Legea 162/2017și se sancționează conform art. 40 alin. (4),(6), (7) și art. 41 din aceeași lege.

(7) ASPAAS publică pe site-ul propriu sancțiunile și măsurile de prevenție, după caz, în conformitate cu art. 42 din Legea nr. 162/2017.

(8) ASPAAS furnizează anual către COESA informații cu privire la toate măsurile și sancțiunile aplicate în temeiul prezentului articol, în conformitate cu art. 48 din Legea nr. 162/2017.

(9) Rezultatele inspecțiilor de calitate sunt evidențiate statistic în raportul anual al ASPAAS și utilizate în raportările către COESA și IFIAR.

ART. 16

Monitorizarea aspectelor urmărite în inspecțiile precedente și măsurile aplicate

(1) ASPAAS monitorizează activitatea de audit statutar sau, după caz activitatea de asigurare a raportării privind durabilitatea desfășurată de auditorii financiari și firmele de audit, în funcție de aspectele identificate în inspecția precedentă.

(2) Monitorizarea prevăzută la alin. (1) se efectuează prin inspecție periodică și se referă la urmărirea implementării recomandărilor emise pentru sistemul de control al calității din inspecția precedentă.

(3) Rezultatele monitorizării pot fi următoarele:

a) Implementat;

b) Implementat parțial;

c) Neimplementat.

(4) Neîndeplinirea obligațiilor auditorilor financiari sau ale firmelor de audit referitoare la implementarea recomandărilor formulate de echipa de inspecție se constată și se consemnează în raportul de inspecție, și după caz, se înaintează Comisiei de Disciplină.

CAPITOLUL III

Alte Aspecte

ART. 17

Obligațiile auditorilor financiari și ale firmelor de audit

(1) În conformitate cu art. 29 alin. (14) și alin. (15) din Legea nr. 162/2017, auditorii financiari și firmele de audit au obligația de a răspunde tuturor solicitărilor de informații ale ASPAAS.

(2) Prin derogare de la principiul confidențialității, auditorii financiari și firmele de audit au obligația profesională de a prezenta echipei de inspecție orice informații, inclusiv cele de natură confidențială, pentru a se conforma solicitărilor acesteia.

(3) În desfășurarea inspecțiilor, auditorii financiari sau reprezentanții firmelor de audit au obligația:

a) să respecte cerințele Codului Etic atunci când comunică cu reprezentanții ASPAAS;

b) să asigure condițiile necesare desfășurării în mod optim a inspecției la data stabilită de aceasta în conformitate cu art. 8 ;

- c) să asigure comunicarea cu echipa de inspecție în funcție de modul de desfășurare a inspecției: la sediul ASPAAS sau la sediul auditorului financiar/firmei de audit sau prin mijloace de comunicare online, inclusiv audio-video, ori de câte ori este necesar;
- d) să pună la dispoziția echipei de inspecție dosarele de audit sau informațiile cuprinse în acestea, precum și orice alte documente relevante pentru inspecție;
- e) să furnizeze echipei de inspecție la cererea acestora copii ale documentelor solicitate sau considerate relevante pentru inspecție de auditorul financiar /firma de audit, semnate pentru conformitate cu originalul/validate;
- f) să implementeze recomandările scrise în termenele stabilite de echipa de inspecție în raportul de inspecție;
- g) să comunice în scris către ASPAAS, în termenele stabilite, modul de implementare a recomandărilor emise de către echipa de inspecție a ASPAAS.

(4) Constituie o comunicare necorespunzătoare, respectiv o încălcare a prevederilor legale aplicabile art. 29 alin. (16) și (17) din Legea nr. 162/2017 și se sancționează în conformitate cu prevederile legii, în oricare din următoarele situații fără a se limita la:

- a) nerespectarea de către auditorul financiar/firma de audit a obligației de transmitere a informațiilor/declarațiilor solicitate în conformitate cu prezentele norme precum și transmiterea acestora peste termenele stabilite;
- b) transmiterea de către auditorii financiari /firmele de audit a unor declarații, informații sau înregistrări false, incomplete sau eronate;
- c) comportament neadecvat pe parcursul desfășurării inspecției cum ar fi refuz nejustificat de a trimite documente, întârzieri repetate nejustificate, trimiterea unor documente fără legătură cu misiunile inspectate, limbaj și ton neadecvat etc;
- d) obstrucționarea în orice alt mod a inspecției.

ART 18

Scopul raportului de inspecție

(1) Inspecțiile nu sunt concepute pentru a identifica toate deficiențele care pot exista în elaborarea și/sau implementarea politicilor și procedurilor auditorului sau firmei de audit și nici toate deficiențele posibile care pot exista în angajamentele de audit selectate. Din acest motiv, raportul de inspecție elaborat nu poate fi utilizat în scopul limitării sau exonerării de

răspundere a auditorului financiar sau a firmei de audit pentru politicile si procedurile aplicabile si nici pentru alte deficiențe neindicate în raport.

(2) Raportul de inspecție este întocmit pentru a furniza informații confidențiale destinate auditorului financiar/firmei de audit. Informațiile conținute în acest raport nu constituie consiliere profesională și nu trebuie utilizate în acest sens.

(3) ASPAAS și membrii echipei de inspecție nu își asumă responsabilitatea pentru consecințele rezultate din acțiunile sau inacțiunile unor terțe persoane care se bazează pe informațiile conținute în documente emise în urma inspecțiilor și/sau pe orice decizie luată în baza acestora.

(4) Revizuirile efectuate de echipa de inspecție asupra angajamentului de audit și a politicilor și procedurilor auditorului sau firmei de audit acoperă, dar nu se limitează la, conformitatea cu cerințele relevante ale standardelor profesionale și cu alte aspecte ale cadrului de reglementare. Aceste revizuri se concentrează pe evaluarea măsurii în care aspectele cheie utilizate în opinia de audit sunt adecvate, precum și pe determinarea suficienței și adecvării probelor de audit.

(5) Echipa de inspecție își propune să identifice domeniile în care, conform evaluării inspectorilor, sunt necesare îmbunătățiri pentru a asigura efectuarea unui audit de calitate a auditului și/sau respectarea cerințelor de reglementare. Astfel, raportul de inspecție evidențiază punctele slabe identificate în activitate care necesită acțiuni din partea auditorului financiar sau a firmei de audit inspectat(e), punând mai mult accent pe acestea decât pe identificarea punctelor forte.

ART.19

Dispoziții tranzitorii și finale

Prezentele norme se aplică de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

ANEXA

la norme

Declarație pe propria răspundere

Subsemnatul/Subsemnata,, auditor financiar identificat în Registrul public electronic prin numărul individual atribuit de ASPAAS (Certificat nr.), reprezentant al firmei de audit, declar pe propria răspundere următoarele:

☐ că am pus la dispoziția echipei de inspecție toată documentația solicitată și pe care am considerat-o relevantă pentru inspecție;

☐ că toate documentele transmise sunt conforme cu originalul;

☐ că nu am prestat servicii care nu sunt de audit interzise menționate la art.5 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014 către entitățile de interes public, dacă este cazul;

☐ că am menținut independența față de entitatea auditată atât în perioada acoperită de situațiile financiare care fac obiectul auditului, cât și în perioada în care se efectuează auditul statutar și/sau durabilitate;

Menționez că am prestat și alte servicii pe lângă cele de audit statutar sau asigurarea raportării privind durabilitatea, în beneficiul entității auditate, al entității sale mamă sau al entității controlate de aceasta (dacă este cazul), respectiv:

.....

Data

Semnătura